

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของพืชสมุนไพร บนเขาซอนเตือ ต.ตาคลี อ.ตาคลี จ.นครสวรรค์

จากการศึกษาและสำรวจบริเวณเส้นทางศึกษาธรรมชาติโดยคุณหมิง พบสมุนไพร 50 ชนิด 32 วงศ์ แบ่งสรรพคุณเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มที่พบมากที่สุด คือกลุ่มที่มีสรรพคุณในการรักษาเกี่ยวกับกล้ามเนื้อ รองลงมาคือกลุ่มที่มีสรรพคุณในการรักษาเกี่ยวกับโรคอื่นๆ กับกลุ่มที่สรรพคุณในการรักษาเกี่ยวกับโรคทางเดินอาหาร และที่พบน้อยที่สุดคือกลุ่มที่มีสรรพคุณในการรักษาเกี่ยวกับทางเดินระบบหายใจ สมุนไพรที่พบมากที่สุดมี 3 ชนิด คือ สลัดได (*Euphorbia antiqorum* L.) สังกรณี (*Barleria strigosa* Willd. Us) และไผ่รวก (*Thyrsostachys siamensis* Gamble B)

6.2 สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาประโยชน์ทางยาของพืชสมุนไพรจากภูมิปัญญาชาวบ้านแบ่งเป็นประเด็นดังนี้

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาแบ่งเป็น 3 ประเด็นคือ การเตรียมตัวยาสมุนไพร การวินิจฉัยโรค และวิธีการรักษา ซึ่งแต่ละประเด็นหมอยาทั้งสองจะมีแนวทางที่แตกต่างกันแต่ยาที่ใช้ยังคงเป็นสมุนไพรเช่นเดียวกัน ลักษณะของนายเล็จะเป็นหมอพื้นบ้านที่ผสมผสานระหว่างหมอไสยาศาสตร์ร่วมกับหมอยา ส่วนนายสมชายจะเป็นหมอพื้นบ้านที่ประยุกต์ให้ร่วมสมัยกับเทคโนโลยีปัจจุบันและใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านเสริมในการรักษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการทำวิจัยในครั้งนี้เหมาะสำหรับใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพด้านพันธุกรรมของพืชสมุนไพรบนเขาซอนเตือ
2. การทำวิจัยในครั้งนี้ยังได้รวบรวมภูมิปัญญาของหมอยาพื้นบ้านในอำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาข้อมูลสรรพคุณของยาในการรักษาโรค